

Ett krig utan slut

Den 22-åriga soldaten Bijoy är, liksom de flesta gerillasoldater, barn till jordlösa bönder. Ibland saknar hon sitt civila liv – familjen, vännerna och att träna friidrott.

Gömda djupt i den filippinska djungeln utkämpar unga gerillasoldater ett krig som är äldre än de själva. I fjol inleddes återigen fredsförhandlingar mellan den filippinska regeringen och gerillans representanter för att lösa världens äldsta pågående uppror.

Arbetaren besökte under regnperioden en pluton på ön Mindanao.

AV MARTIN SCHIBBYE (TEXT) & JONAS GRATZER (FOTO)

Den 22-åriga gerillasoldaten Bijoy andas tungt. Nattens mörker har både regnskogen och plutonen i ett hårt grepp. Det är bastuvarmt. Luften står lika stilla som tiden. Larmet om att kasta sig ur hängmattorna kom för en kvart sedan och Bijoy börjar nu bli otålig. Hon hann bara få på sig sin mörka urtvättade Coldplay-t-tröja. Hennes osäkrade M16 pekar rakt ut i mörkret.

Två gånger i år har plutonen överraskats med katastrofala resultat och tvingats lämna kamrater, vapen och ammunition. Men den här gången var det falskt alarm. En viskning bär fram beskedet att faran är över.

– Skönt, säger Bijoy, andas ut och går barfota den leriga stigen tillbaka till hängmattan.

I mörkret skymtar ett vristband med röda och vita plastpärlor.

BERLINMUREN FÖLL. Sovjet kollapsade. Kommunismens dödsruna fördes in på Expressens löpsedel. Men här, gömda i de bergiga delarna av ön Mindanao i södra Filippinerna kämpar Bijoy och hennes plutonkamrater fortfarande i ett krig som är äldre än dem själva. Sedan 1969 har det filippinska kommunistpartiet genom sin väpnade gren Nya Folkarmén fört ett folkkrig mot regeringsarmén.

Men allt började långt tidigare. Väldskulturen på Filippinerna är lika gammal som nationen själv. Trehundra år av spansk kolonialism och ett halvt sekel under USA, fram till självständigheten 1946, följdes av mörka decennier under diktatorn Marcos och hans skosamlade hustru. Den följande revolution som sopade

bort diktaturen 1986 löste inte upp landets konflikter. Än i dag dominerar det politiska livet i Filippinerna av en liten elit med starka band till USA och valrörelserna kantas av våld.

Officiellt är Filippinerna en demokrati efter amerikanskt mönster – men i praktiken råder rent gangstervälde på landsbygden och även i många städer.

MORGONTYSTNADEN BRYTS av ett bestämt "Givakt!" följt av det sugande ljudet av stövlar som sätts ner med kraft i marken. Leran är så djup att Bijoy vinglar till när hon gör en helomvändning. Klockan har slagit 07 och plutonen har varit på benen i två timmar.

– Manöver! ryter plutonchefen. Soldaterna slappnar av och hänger vapnen över trötta axlar. Den här morgonen har chefen dåliga nyheter. Efter nattens larm har beredskapen höjts till blått. Alla vet vad det innebär: Snart smäller det.

– Det verkar som om armén vet att vi är här, förklarar plutonchefen.

Förutom nattens larm har bybor sett ett spaningsplan i luften och armén ska ha passerat en by endast tre mil från plutonens position.

– De har en massa sofistikerad teknologi men massorna är mer hightech, Kommer armén närmare så varnar de oss, lugnar plutonchefen.

För att få kontroll över situationen beslutas att tre obehäpnade soldater ska skickas iväg för att samla in information i byarna. En annan får order om att tre kilometer från platsen sätta in batteriet i plutonens mobil och ringa ledningen. De övriga får order om att minera alla öppna gläntor

FAKTA Nya folkarmén

■ **Nya Folkarmén**, NPA, bildades 1969 och driver ett av världens äldsta kommunistiska uppror.

■ **I mitten av 1970-talet** arresterades delar av ledarskapet, inklusive högste chefen Jose Maria Sison, av regimen och gick därefter i exil till Nederländerna.

■ **Gerillan bedöms** i dag ha cirka 7 000 stridande. På 1980-talet hade man 25 000 medlemmar.

■ **I januari 2008** hävdade Avelino Razon, chef för Filippinernas nationella polisstyrkor att NPAs milis hade reducerats till 5 700 stridande, vilket skulle vara det lägsta antalet på tjugo år.

